

läkäs erityisen tuen tarpeessa

Huoneentaulu erityisen tuen tarpeen tunnistamiseen

Sosiaalihuoltolaki velvoittaa tunnistamaan erityisen tuen tarpeessa olevat asiakkaat. Erityisen tuen tarve on arvioitava yksilöllisesti jokaisen asiakkaan kohdalla. Sosiaalityöntekijä määrittää loppukädessä, onko asiakas erityisen tuen tarpeessa.

Tunnistamisen kriteerit

Onko asiakkaalla vaikeuksia hakea tai saada tarvitsemiaan sosiaali- ja terveyspalveluita?

- Kyllä: Asiakas voi olla erityisen tuen tarpeessa.
- Ei: Asiakas ei ole erityisen tuen tarpeessa.

Ratkeako asiakkaan tuen tarve ohjauksella ja neuvonnalla?

- Kyllä: Asiakas ei ole erityisen tuen tarpeessa.
- Ei: Asiakas voi olla erityisen tuen tarpeessa.

Johtuuko tuen tarve yksinomaan korkeasta iästä tai vaikeavammaisuudesta?

- Kyllä: Asiakas ei ole erityisen tuen tarpeessa.
- Ei: Asiakas voi olla erityisen tuen tarpeessa.

Onko asiakkaalla riittävää omais- tai läheisverkostoa tuen tarpeen ratkaisemiseksi?

- Kyllä: Asiakas ei ole erityisen tuen tarpeessa.
- Ei: Asiakas voi olla erityisen tuen tarpeessa.

Huomioitavaa

Sosiaalihuoltoa toteutettaessa on kiinnitettävä erityistä huomiota erityistä tukea tarvitsevien asiakkaiden edun toteutumiseen.

Erityisen tuen tarpeen asiakkaat ovat haastavimpia asiakastilanteita, joiden ratkomiseen tarvitaan moniammatillista yhteistyötä.

Jos et ole varma asiakkaan erityisen tuen tarpeesta, voit konsultoida gerontologista sosiaalityöntekijää. Konsultointia kannattaa tehdä matalalla kynnyksellä.

Sosiaalityöntekijä määrittää loppukädessä, onko asiakas erityisen tuen tarpeessa.

Tilanteita, joissa voi olla kyse erityisen tuen tarpeesta

- Useita samanaikaisia tuen tarpeita
- Väliinputoaminen palveluissa
- Tuen tarpeessa oleva, mutta palveluista kieltäytyvä iäkäs
- Sairaudentunnottomuus
- Diagnosoimaton muistisairaus
- Heikentynyt itsemääräämisoikeus ja edunvalvonnan tarve
- Päihdeongelma
- Vakavat mielenterveyden haasteet
- Vakavat asumisen haasteet
- Häätötilanne tai asuinkelvoton asunto
- Monimutkaiset taloudelliset ongelmat
- Taloudellinen hyväksikäyttö
- Kaltoinkohtelu ja lähisuhdeväkivalta
- Haastavat perhetilanteet
- Yksinäisyys ja omaisten puute
- Turvattomuus
- Toistuvia ilmoituksia sosiaalihuollon tarpeesta (huoli-ilmoitus)

Erityisen tuen tarpeen määritelmä

Sosiaalihuoltolain mukaan erityistä tukea tarvitsevilla asiakkaalla tarkoitetaan henkilöä, jolla:

- on erityisiä vaikeuksia hakea ja saada tarvitsemiaan sosiaali- ja terveyspalveluja
- Kognitiivisen, psyykkisen tai diagnosoimattoman sairauden
- päihteiden ongelmakäytön tai muun riippuvuuskäyttäytymisen
- usean yhtäaikaisen tai suuren tuen tarpeen
- tai muun vastaavan synnyn vuoksi
- henkilö ei itse kykene hakemaan tarvitsemaansa apua
- tuen tarve ei liity yksinään korkeaan ikään tai vaikeavammaisuuteen

Erityisen tuen tarve takaa sosiaalihuoltolain mukaan asiakkaalle tiettyjä oikeuksia ja hyvinvointialueelle tiettyjä velvollisuuksia. Näillä on tarkoitus turvata kaikkein heikommassa asemassa olevien tuki.

Lähteet:

Rantamäki, Taija. 2018. Erityisen tuen tarpeen määrittely, merkkipaalu työntekijälle.

Rossi, Eeva ym. 2023. Iäkkäiden erityisen tuen tarve. GERIT-tutkimushanke, diaesitys.

Sosiaalihuoltolaki 1301/2014.

Sosiaali- ja terveysministeriö. 2024. Sosiaalihuoltolain soveltamisopas. Sosiaali- ja terveysministeriö, julkaisu 2024:13.